

Mfv.I.10.595/2012/5.

A Kúria a dr. Slezák Sándor ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Tiborcz Attila ügyvéd által képviselt alperes ellen felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Szolnoki Munkaügyi Bíróságnál 1.M.507/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.168/2012/8. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Kúria a Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.168/2012/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - tizenöt nap alatt - 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

**I n d o k o l á s**

A felperes a keresetében a munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítását és az ahhoz fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével. Ezen túlmenően 500.000 forint nem vagyoni kártérítést is igényelt az alperestől.

A Szolnoki Munkaügyi Bíróság 1.M.507/2010/36. számú ítéletével a keresetet elutasította és rögzítette, hogy a le nem rótt illetéket és előlegezett költséget az állam viseli. A felperest perköltség fizetésére kötelezte.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes központi adminisztrátor munkakörben állt az alperes alkalmazásában.

A 2010. június 9-ei igazgatósági ülésen feladatként került megjelölésre a szervezeti felépítés áttekintése, módosítása, majd ennek alapján az SzMSz aktualizálása. Az alperes ügyvezetője úgy határozott, hogy a központi adminisztrátor munkakör helyett elnöki-titkári munkakört alakít ki a korábbtól nagyrészt eltérő feladatkörrel. Az igazgatóság 2010. november 9-ei ülésén fogadta el azon SzMSz módosítást, amely az elnöki-titkári munkakört és annak feladatait is tartalmazta.

Az alperes a felperes munkaviszonyát 2010. augusztus 26-án rendes felmondással szüntette meg. Ennek indoka szerint a munkáltató működése hatékonyságának növelése érdekében a munkaszervezet átalakítása keretében új - elnöki-titkári - munkakört hoz létre, amellyel összefüggésben a felperes által ellátott munkakör megszüntetésre került. Az elnök ügyvezető a felperest az elnöki-titkári feladatok ellátására nem tartotta alkalmasnak, mivel a munkavégzése során számos pontatlanságot tapasztalt, a határidőket a jegyzőkönyvek elkészítésében nem tartotta be, a főkönyvelő

ügyvezetővel kifejezetten rossz volt a munkakapcsolata és bizalmatlan volt mindkét ügyvezetővel szemben. A 2010. május 4-ei igazgatósági ülésről készített jegyzőkönyvet a takarékszövetkezet több tisztségviselőjének átadta azzal a jelzéssel, hogy az elnök ügyvezető manipulálja, vagy hamisítja az ülések jegyzőkönyvét. Az ügyvezető a hanganyagba való belehallgatást követően a javításait megalapozottnak találta. Ennek alapján megállapította, hogy a felperes által készített eredeti változatból kimaradt egy nagyon fontos határozattal kapcsolatos intézkedés kérésének a rögzítése. A 2010. április 1-jei felügyelőbizottsági ülésen – ahol jegyzőkönyvvezetőként vett részt – többször véleményt nyilvánított, amely nem egyeztethető össze a feladatával. A leírtak alapján a felperes munkakörét átszervezés miatt szüntette meg.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint a felmondás kiadásakor hatályos Szervezeti és Működési Szabályzat az elnök-ügyvezető feladatává teszi a takarékszövetkezet üzletvitelének és piaci lehetőségeinek figyelembevételével az optimális munkaszervezet és irányítási rendszer kialakítását, ezen belül a racionális létszám-, és munkabér gazdálkodást. Az Alapszabály az igazgatóság feladatai közé sorolja, hogy kialakítja és irányítja a szövetkezet munkaszervezetét. A Szervezeti és Működési Szabályzat jóváhagyása az igazgatóság hatáskörébe tartozik, a Szervezeti és Működési Szabályzatban az igazgatóság ezt az elnök-ügyvezetőre, az igazgatóság tagjára delegálja.

Az új munkakör kapcsán a bíróság nyomatékosan vizsgálta az elnöki-titkári feladatok körét. Megállapítása szerint ez a központi adminisztrátori munkakörhöz képest személyhez kötött, egy személy kiszolgálását végző bizalmi jellegű munkafeladatot és munkakapcsolatot feltételez, amely a munkakör jellegét lényegében változtatta meg. A felperes által végzett bérszámfejtési, társadalombiztosítási feladatok más munkavállalóhoz kerültek. Nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a felperes által korábban ellátott munkaköri feladatok csak csökkentek, mert az új munkakörben az elnök-ügyvezető tehermentesítése, „kiszolgálása” kapott nagyobb hangsúlyt.

A bíróság úgy értékelte, hogy a felperes elnöki-titkári munkakörre való alkalmatlansága bizalom hiányára vezethető vissza, amely az alkalmatlanságot igazolja.

A felperes a hozzá eljutott információkat az ügyvezetésnek nem jelezte, hanem annak tudta nélkül ügyvédhez fordult. A felügyelőbizottság elnökét, N.I.-t éppen a felperes hívta (jegyzőkönyv, 5. oldal utolsó bekezdés) erre a megbeszélésre. A felügyelőbizottság elnökének úgy adta ki az igazgatósági ülés jegyzőkönyvét, hogy az jóváhagyott módon nem készült el. Az Alapszabály szerint a felügyelőbizottság tagja jogosult betekinteni az iratokba, de ez nem jelenti azt, hogy az ügyvezető által kézzel, jelentős mértékben javított, végleges formában el nem készített, alá nem írt jegyzőkönyvtervezetbe volna betekintési joga.

A felperes nem vitatta, hogy a 2010. május 4-ei igazgatósági ülésen

téma volt a hitelüzletág-vezető beszámolója, de úgy gondolta, hogy az itt elhangzottakat nem kell e körben rögzítenie, az nem neki szól. A felperes munkaköre nem jogosította fel arra, hogy az üléseken elhangzottokról felhatalmazás nélkül tájékoztatást adjon a hitelüzletág-vezetőnek.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapíthatóan a felperes bizalmatlan volt a közvetlen munkahelyi vezetőivel szemben, nem hozzájuk, hanem ügyvédhez fordult, illetve magatartása miatt az elnök-ügyvezető bizalmát is elveszítette. Ebből következően az elnöki-titkári munkakörre nem volt alkalmas.

A felperes fellebbezése folytán eljáró Szolnoki Törvényszék 4.Mf.20.168/2012/8. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és a felperest másodfokú perköltség fizetésére kötelezte.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, miszerint az elnök-ügyvezető jogosult volt a szervezeti átalakításra, az átszervezésre. Ezt igazolja a per irataihoz csatolt, a felmondás időpontjában hatályos alperesi SzMSz.

A korábbi és a módosított SzMSz szerinti központi adminisztrátor és az új elnöki-titkári munkakörbe tartozó feladatok felsorolásából, összevetéséből megállapíthatóan valóban tartalmilag is új munkakör kialakítására került sor, mely érdemben eltér a központi adminisztrátor munkakörtől. Vannak olyan feladatok, amelyeket a korábbi, és az új munkakört ellátó személynek is végeznie kell, lényeges eltérésként értékelhető azonban, hogy a felperes által végzett bérszámfejtési, munkaügyi feladatok, tb. ügyintézés a személyzeti adminisztráció kivételével nem tartozik az új munkakörbe, azt más munkakörhöz csatolták. Lényegi új feladatok a személyi titkári feladatok ellátása, a levelezés bonyolítása, a határidők figyelemmel kísérése és az ügyvezető felé történő jelzése, a személyes és telefonos kapcsolatok szervezése, beosztása, az iktatási rendszer felülvizsgálata, kialakítása, a testületek - felső vezetők - szervezeti egységek közötti megfelelő információ áramlás biztosítása. A fenti lényegi tartalmi változások szoros munkakapcsolatot és kölcsönös bizalmat kívánnak meg az elnök-titkár és az ügyvezető között.

A 2010. május 4-ei, az elnök-ügyvezető kézírásos javításait tartalmazó jegyzőkönyv példányának a felügyelőbizottság elnöke részére történő kiadását a másodfokú bíróság is alapvető, lényeges kötelezettségszegésként értékelte. A felperes önállóan nem rendelkezhetett a jegyzőkönyvvel, azt aláíratlan, kézzel javított formában nem adhatta volna ki, még akkor sem, ha azt az alperes felügyelő szervének vezetője kérte tőle. A jegyzőkönyv ilyen formában való átadása alkalmas volt arra, hogy az ügyvezetővel szembeni bizalmat megingassa, vagy legalábbis kétséget ébresszen az azt elolvasóban, hogy az ülésen valójában mi hangzott el.

A bizalmatlanságot igazolja az is, hogy a felperes ügyvédhez fordult. E körben nincs jelentősége, hogy ezt nem a felperes

kezdeményezte, hanem csak a munkatársai felhívására tartott velük. A felperes ugyan arra hivatkozott, hogy őt a munkáltatóért való aggodás vezette, azonban ilyen esetben elsősorban a közvetlen vezetőtől lehetett volna tájékoztatást kérni, és nem a társaságon kívül álló személynek továbbítani az alperes gazdálkodásával kapcsolatos kételyeket. A felperes ezen magatartása miatt az elnök-ügyvezető bizalma is akkor ingott meg, és ezért találta a felperest az új munkakör ellátására alkalmatlannak.

A rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján azt nem lehet megállapítani, hogy a jegyzőkönyvi írásba foglalási késedelmek kizárólag a felperes mulasztásával állnak összefüggésben. Ugyanígy nem igazolható, hogy a felperes és a gazdasági ügyvezető között rossz viszony alakult ki, illetőleg a felperes jegyzőkönyvvezetőként az üléseken véleményt nyilvánított. Ezeknek azonban nincs döntő jelentőségük az alperes felmondása jogszerűségét illetően.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a felmondás nem ütközött az Mt. 4. §-ába, az ezzel kapcsolatos tényállítását a felperes nem bizonyította. Ennek alátámasztására nem alkalmas azon általa hivatkozott tény sem, hogy a munkáltató az Ú.N.-ben az elnöki-titkári munkakört meghirdette, arra a felmondást követően indokoltan és nem jogellenesen került sor.

A felperes felülvizsgálati kérelme szerint az első- és a másodfokú bíróság ítélete megalapozatlan és törvényt sértő, ezért azok „megsemmisítését” kérte annak megállapításával, hogy az alperes által közölt rendes felmondás jogellenes volt. Az alperes a keresetben megjelölt összegek megfizetésére köteles perköltség viselés mellett.

A felülvizsgálati érvelés szerint a 2010. május 4-ei igazgatósági ülésen a felperest nem bízta meg - a megállapított tényállással ellentétben - az elnök-ügyvezető igazgató, hogy beszámolót kérjen N.T.M. hitelüzletág vezetőtől a rossz hitelek behajtására tett intézkedésekről, és ez nem is szerepel a jegyzőkönyvben. Rendelkezésre állt az eljárás bíróságoknak az igazgatósági ülésről készült jegyzőkönyv, amelyet az elnök-ügyvezető kijavított, ezekben az ő általa említett utasítás nem szerepel. Amennyiben ilyen lett volna, azt az elnök ügyvezető észrevételezte volna, illetve javította volna a jegyzőkönyvet.

A felperes szerint lényeges tényállási hiány, hogy a bíróságok nem vizsgálták, sőt jelentőséget sem tulajdonítottak annak a kérdésnek, hogy mikor voltak dátum szerint a szövetkezet dolgozói V.L. ügyvédnél, milyen ügyben. Ehhez képest mikor jutott ez az alperesi ügyvezető elnök tudomására és mikor mondott fel részükre. A felperes a társaival együtt ugyanis 2010. május közepe táján, a 2010. május 27-ei közgyűlést megelőzően kereste fel az ügyvédet, a felperes munkaviszonyának felmondására pedig 2010. június 16-án került sor. Egyértelmű és a felperes által következetesen állított tény, hogy a felmondással a munkáltató vele szemben retorziót alkalmazott, ezzel pedig megsértette az Mt. 4. §-ában foglaltakat.

Az eljárás során bizonyítást nyert, hogy a felperes a munkáját 16 éven keresztül kifogástalanul végezte, minden évben kivétel nélkül jutalomban részesült, munkáját elismerték, többször kapott dicséretet.

Azt követően, hogy az ügyvezető-elnök tudomására jutott, miszerint a felperes a társaival együtt volt V.L. ügyvédnél a szövetkezet ügyével kapcsolatban véleményt kérni, már munkavégzésre alkalmatlanná vált, sőt anélkül, hogy az átszervezés megtörtént volna, a munkaviszonyát rendes felmondással „azonnali hatállyal” megszüntették.

A 2006. október 1-jén elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat szerint az igazgatóság feladata kialakítani és irányítani a szövetkezet munkaszervezetét. Ezzel összefüggésben a Szervezeti és Működési Szabályzat rendelkezéseit a bíróságok tévesen alkalmazták. Egyértelműen a jogszabályok és a belső szabályzati rendelkezések is az igazgatóság hatáskörébe tartozónak ítélik a munkaszervezet kialakítását, annak módosítását, a végrehajtás azonban az elnök-ügyvezető feladata. Amennyiben nem az igazgatóság döntött volna a munkaszervezet átalakításának kérdésében, úgy be kellett volna szerezni a PSZÁF engedélyét is előzetesen, ahogyan ezt az 1996. évi CXII. törvény rendelkezései szabályozzák. A munkaszervezet igazgatóság által történő meghatározása után lett volna jogosult az elnök-ügyvezető a létszámgazdálkodást is figyelembe véve dönteni, hogy mely munkakört, milyen feltétellel ki töltheti be, és ezt követően mondhatott volna fel átszervezés címén a felperesnek. A jogviszony megszüntetésére azonban 2010. június 16-án került sor, míg az SzMSz módosítás elfogadása 2010. november 9-én történt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult a felperes perköltség fizetésre kötelezése mellett.

Álláspontja szerint az adott esetben a bíróságok a helyes tényállás megállapítása érdekében a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat egybevetették, azokat a maguk összességében értékelték (BH.1995.226., Pp. 206.), a döntésük meghozatala jogszabálysértőnek nem tekinthető.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között [Pp. 275. § (2) bekezdés].

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogvita eldöntése során elsődlegesen azt kellett vizsgálni, hogy az elnök-ügyvezető jogosult volt-e az átszervezést eredményező szervezeti átalakítás eldöntésére, illetőleg végrehajtására.

Az eljáró bíróságok helytállóan fejtették ki, hogy az alperes igazgatóságának volt jogosultsága az SzMSz elfogadására, amelynek a felmondás kiadásakor hatályos pontja szerint az optimális munkaszervezet és irányítási rendszer kialakítása az elnök-ügyvezető feladata. A fentiek alapján a bíróságok jogszabálysértés nélkül állapították meg, hogy az igazgatóság az elnök-ügyvezetőre

delegálta a munkaszervezet kialakítását, az átszervezés tényét pedig az igazgatóság az SzMSz módosításával írásba foglalta, így törvényi feltételek hiányában a PSZÁF engedélyének beszerzése nem volt szükséges.

A következőkes ítélezési gyakorlat szerint az átszervezés, a munkakör megszűnése a munkavállaló felmondásának jogszerű indokál szolgálhat függetlenül attól, hogy e döntés alapján a szervezeti változásokat mikor foglalták írásba (BH.2004.432.), és a szervezeti szabályzatot mikor módosították (LB.Mfv.I.10.189/2002.). Ebből következően pedig megalapozatlan azon felülvizsgálati érvelés, hogy az átszervezésre csak 2010. november 9. után lehetett volna hivatkozni, az erről szóló döntés ugyanis a felmondást megelőzően megszületett.

A másodfokú bíróság helytállóan fejtette ki, hogy az alperesnél új munkakör kialakítására került sor, amely lényeges eltéréseket mutatott a korábbi központi adminisztrátori munkakörhöz képest. Különbség, hogy az új munkakört ellátó személynek nem tartozott kötelezettségei közé a bérszámfejtés, társadalombiztosítási ügyintézés, illetve egyes munkaügyi feladatok ellátása, azonban személyi titkárként az ügyvezetővel szorosan együttműködve kellett biztosítania a felsővezetők és a szervezeti egységek közötti megfelelő információáramlást, az iktatási rendszer felülvizsgálatát, a személyes és telefonos ügyintézés szervezését. Mindez pedig kölcsönös bizalmi kapcsolatot jelentett az ügyvezetők és az elnök-titkár között, amely a rendelkezésre álló adatok alapján a felperes és a felettese között nem állt fenn.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a megállapított tényállással ellentétben nem hívta fel az ügyvezetőt arra, hogy beszámolót kérjen a hitelüzletág vezetőjétől a rossz hitelek behajtására tett intézkedéseiről. Ezzel szemben a munkáltató - a bíróságok által megállapított tényállás szerint is - azt róta a felperes terhére, hogy a hitelüzletág vezető tájékoztatási kötelezettségére való felhívást tartalmazó intézkedést a jegyzőkönyvben nem rögzítette. Ezt a tényt pedig a felperes maga sem vitatta, hivatkozása szerint „úgy gondoltam, hogy ezt nem kell jegyzőkönyvben rögzíteni” (jegyzőkönyv, 11. oldal 4. bekezdés).

A bizonyítékokból megállapíthatóan a felperes és néhány munkatársa 2010. tavaszán kereste fel V.L. ügyvédet a cég helyzetéről való tájékozódás érdekében. Ezzel összefüggésben helytállóan jutottak a bíróságok arra a következtetésre, hogy a munkavállalónak az alperes gazdálkodását érintő kérdésével - amely esetleg a munkaviszonyának megszüntetését eredményezheti - az ügyvezetőhöz és nem a társaságon kívülálló személyhez kellett fordulnia. Ez pedig eredményezhetett a munkáltató részéről olyan bizalomvesztést, amely alapján a jövőben más személlyel kívánta betölteni a jellegében megváltozott, szoros együttműködést és bizalmi viszonyt igénylő elnök-titkári munkakört. Ebből a szempontból pedig nincs jelentősége annak a ténynek, hogy a felperes hosszú ideig kifogás nélkül látta el a korábbi munkakörét.

A felperes a fentiekkel összefüggésben a reá háruló bizonyítási teher ellenére (Pp. 164. §) nem tudta igazolni, hogy a munkáltató a felmondás kiadásakor a rendeltetésszerű joggyakorlás követelményébe ütköző módon járt el (Mt. 4. §), és intézkedésére nem a munkáltató magatartásával, képességével összefüggő ok miatt került sor.

A kifejtettek alapján az eljáró bíróságok törvénysértés nélkül állapították meg, hogy a munkáltató felmondása megfelelt a törvényi előírásoknak [Mt. 89. § (1) és (2) bekezdés], jogszabálysértés megállapítására nem volt mód.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

A felperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezménye folytán a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a, valamint a 73/2009. (XII.22.) IM rendelet alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. április 17.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró**  
**A kiadmány hitelül: tisztviselő**